

קשים, אוֹחֲזִים הַלֵּב, נוֹשְׁכִים פְּכָלֵב. אוֹתָם עֲנָבִים נִקְרָאִים (ירמיה ב) סוּרֵי הַגֶּפֶן נִכְרְיָה. אָבֵל גֶּפֶן זֶה, עֲלֶיהָ כְּתוּב וּבִגְפֶן, אוֹתָהּ הַיְדוּעָה, אוֹתָהּ שְׁפָל הַקְדוּשִׁים טַעְמוֹ יֵינ עֲתִיק, יֵינ טוֹב, יֵינ שְׂעֵקֵב נִתֵּן בּוֹ מִים, עַד שְׁפָל אֱלוֹ שְׂיודְעִים לְטַעַם טַעְמוֹ אוֹתוֹ, וְהִיא טוֹב לַחֵד.

וְאוֹתָהּ גֶּפֶן, פֶּשְׁמִינֵעַ אֲלֶיהָ, מוֹשִׁיטָה שְׁלֹשָׁה שְׁרִיגִים, וְהֵם שְׁלֹשׁ דְּמִיּוֹת הָאֲבוֹת שֶׁהִתְקַדְּשָׁה בָהֶם, וְאֵינן קִדְּשָׁה אֶלָּא בֵּינָן, וְאֵינן בְּרָכָה אֶלָּא בֵּינָן, בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲדוּהָ. וְהִיא כְּפִרְחָת, כְּמוֹ כֹּלָה שֶׁמִּתְקַשְׁטֶת וְנוֹכְנֶסֶת בְּאֵהָבָה, בְּחֲדוּת אוֹתוֹ יֵינ שֶׁהִתְעַרֵּב בְּמִים, וְאֵז עֲלֵתָהּ נִצָּה, עוֹלָה אֶהְבֶּתָה לְדוּדָה וְשׁוּרָה לְנֶגֶן וְלֶהַפְּגֵס בְּאֵהָבָה, וְאֵז מִתְמַלְאִים וּמִתְבַּשְׁלִים אוֹתָם עֲנָבִים, רְפוּת וּמְלֵאוֹת מֵאוֹתוֹ יֵינ טוֹב עֲתִיק, יֵינ שְׂעֵקֵב שֵׁם בּוֹ מִים.

וְעַל זֶה מִי שֶׁמְבַרֵּךְ עַל הַיֵּינ וּמְגִיעִים עַל הָאָרֶץ, צְרִיף לְשִׁים בּוֹ מִים, בְּגִלְל שְׁאִינן לוֹ לְבָרֵךְ רַחֵם ה' עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ, פֶּרֶט לְמִים תוֹף הַיֵּינ. וְאֵם לֹא, מִי יְכוּל לְסַבֵּל? זֶה הִיָּה לְבֹשֶׁר לְיוֹסֵף, מִשׁוּם שֶׁבּוֹ הִיָּה הַדְּבָר תְּלוּי. חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן אָמַר, שְׁלֹשָׁה שְׁרִיגִים בְּוֵדָאִי, כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. וְהָרִי אֲרַבְעָה הֵם שְׁלֹה? אֶלָּא זֶהוּ שְׁכָתוּב וְהִיא כְּפִרְחָת. בְּזִמָּן שֶׁהִיא עוֹלָה וּפְרוּרָת בְּכִנְפֶיהָ לְעֵלוֹת, אֵז עֲלֵתָהּ נִצָּה. זֶהוּ אוֹתוֹ רְבִיעֵי שְׁנֵשָׁאָר, שְׁעוֹלָה אִתָּהּ וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב וַיַּעֲפֵף. כְּשֶׁיַּעֲוֶף כְּפִרְחָת, בְּזִמָּן שֶׁפּוֹרְחָת. וְנִגָּה אָמַר חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן, וְכָף זֶה.

וְעֲנָבִים דִּילָהּ לֹא אֵינּוֹן עֲנָבִים, אֶלָּא קִשְׁיָן, אֲחִידִין לְבָא, נִשְׁכִּין פְּכָלֵבָא. אֵינּוֹן עֲנָבִים אֶקְרוּן, (ירמיה ב) סוּרֵי הַגֶּפֶן נִכְרְיָה. אָבֵל גֶּפֶן דָּא, עֲלֵהּ כְּתִיב וּבִגְפֶן, הִיא דֹא שְׁתַּמּוּדְעָא. הִיא דְּכָל קִדְּשִׁין טַעְמוֹ חֲמָרָא עֲתִיקָא, חֲמָרָא טְבָא, חֲמָרָא דִּיעֵקֵב יְהִיב בֵּיה מִיָּא, עַד דְּכָל אֵינּוֹן דִּינְדְעִין לְטַעְמָא חֲמָרָא, טַעְמוֹ לִיה, וְהוּהוּ טַב לְחַפָּא.

וְהִיא גֶּפֶן, כַּד מְטָא לְגַבְהָ, אוֹשִׁיטָה תְּלֵתָא שְׁרִיגִין, וְאֵינּוֹן תְּלֵת דִּיּוֹקְנָא דְאַבְהֶן, דֹא תִקְדֶּשֶׁת בְּהוּ. וְלִית קִדְּשָׁה אֶלָּא בֵּינָן, וְלִית בְּרָכָתָא אֶלָּא בֵּינָן. בְּאַתֵּר דְּחֲדוּהָ שְׁאֲרִי. וְהִיא כְּפּוֹרְחָת, כְּכֹלָה דֹא תִקְשֶׁטֶת וְעֵאלֶת בְּרַחֲמֵי, בְּחֲדוּהָ דֵהוּא יֵינ דֹא תְעַרֵּב בְּמִיָּא. כְּדִין עֲלֵתָהּ נִצָּה, סְלִיקַת רַחֲמֵי דִילָהּ לְגַבֵּי דוּדָה, וְשְׁרִיאַת לְנִגְנָא וְלֹא עֲלָא בְּרַחֲמֵי. וְכִדִּין, אֶתְמַלְיִין וְאֶתְבַּשְׁלִין אֵינּוֹן עֲנָבִין, רְכִיכִין, וּמְלִיִין מֵהִיא חֲמָרָא טְבָא עֲתִיקָא חֲמָרָא דִּיעֵקֵב אֲרַמֵי בֵּיה מִיָּא.

וְעַל דָּא מָאן דְּמְבַרֵּךְ עַל הַיֵּינ, וּמְטִי עַל הָאָרֶץ, אֲצִטְרִיף לְמַרְמֵי בֵּיה מִיָּא, בְּגִין דִּלִּית לִיה לְבָרְכָא רַחֵם ה' עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ, כַּד בְּמִיָּא גּוֹ חֲמָרָא. וְאֵי לֹאוּ, מָאן יְכִיל לְמַסְבֵּל. דָּא הוּהוּ לְבִשְׂרָא לְיוֹסֵף, בְּגִין דְּבִיה הוּהוּ תְּלֵיא מְלֵתָא. חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן אָמַר, שְׁלֹשָׁה שְׁרִיגִים, וְדָאִי לְקַבֵּל תְּלֵת אֲבָהֶן, וְהִיא אֲרַבְעַת אֵינּוֹן דִּילָהּ. אֶלָּא דָּא הוּא דְכְּתִיב, וְהִיא כְּפּוֹרְחָת. בְּזִמָּנָא דֹאִיהִי סְלִיקַת וּפְרוּרָת בְּכִנְפֶיהָ לְסִלְקָא, כְּדִין עֲלֵתָהּ נִצָּה, דָּא הוּא הוּא רְבִיעֵאָה דֹא שְׁתָּאָר, דְּסִלִּיק בְּהֲדָה, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנָּה. דָּא הוּא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב וַיַּעֲפֵף. כַּד יַעֲוֶף. כְּפּוֹרְחָת, בְּזִמָּנָא דְּפּוֹרְחָת. וְשְׁפִיר אָמַר חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן, וְהִכִּי הוּא.